

Θεματική	Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη	Υποθεματική	Εθελοντισμός, διαμεσολάβηση
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)		Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	
Τίτλος		Μεγαλώνοντας με αξίες...	
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου		Στο παρόν Πρόγραμμα επιχειρείται τα παιδιά να μάθουν να επιδεικνύουν σεβασμό στο δικαίωμα των άλλων να εκφράζουν τις απόψεις τους, να αναδεικνύουν τις δικές τους ιδέες μέσω της συζήτησης σε μικρές ή/και μεγαλύτερες ομάδες, να αντιμετωπίζουν συγκρουσιακές καταστάσεις με διάλογο και να προβαίνουν σε κρίσεις και αποφάσεις που συνάδουν με τις προσωπικές τους αξίες. Η ευαισθητοποίηση και η καλύτερη κατανόηση των αξιών δημιουργούν προϋποθέσεις τόσο για την ανάπτυξη των ίδιων των αξιών όσο και των μαθητών/τριών. Απώτερος σκοπός είναι οι μαθητές/τριες να συνειδητοποιήσουν τη σημασία τους, προκειμένου να αναπτυχθούν και να διαμορφώσουν στάσεις ζωής και συμπεριφορές που θα κάνουν πράξη τη συνεργασία και την προσφορά, θα τους ενδυναμώσουν το αίσθημα του ανήκειν, την εμπλοκή και την ενεργητική τους συμμετοχή στο κοινωνικό συγκείμενο, και, εν τέλει, αξίες και στάσεις που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις απαιτήσεις του 21ου αιώνα.	

«Γνωρίζομαι στην ομάδα - Αναγνωρίζω και ιεραρχώ τις αξίες μου.»

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/ μαθήτριες:

Προσεγγίζουν την αυτοεικόνα τους και τις προσωπικές αξίες τους και εντοπίζουν τις κοινές αξίες τους (δόμηση προσωπικής- κοινωνικής ταυτότητας).

Ενισχύουν την ανάπτυξη του προφορικού λόγου με έμφαση στις δεξιότητες αυτοπαρουσίασης.

Συμμετέχουν ενεργητικά σε συζητήσεις και εκφράζουν απόψεις.

Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)

Τα παιδιά σε κύκλο, λένε το όνομά τους και εξηγούν πώς έλαβαν το όνομα αυτό
Όσο κάθε παιδί αυτοπαρουσιάζεται στην ολομέλεια, οι υπόλοιποι συμμαθητές/τριές τους σημειώνουν 1-2 ερωτήσεις που επιθυμούν να τους/τις κάνουν, είτε για παροχή διευκρινίσεων είτε για να εκφράσουν απορίες τους ή και άλλες ερωτήσεις που θα τους βοηθήσουν να γνωριστούν καλύτερα μεταξύ τους.

Β. Τα παιδιά διαμορφώνουν το χώρο κατάλληλα και παίζουν με συμβολικά αντικείμενα το παιχνίδι του δημοσιογράφου που παίρνει συνέντευξη και απαντούν στις ερωτήσεις αυτές. Τα παιδιά συμπληρώνουν ατομικά το φύλλο εργασίας «Προσδιορίζοντας τις 10 πιο σημαντικές αξίες μας»

«Συμπεριφέρομαι με κανόνες.»

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Διερευνούν ζητήματα αξιών, όπως ο σεβασμός στους άλλους. Διατυπώνουν συλλογισμούς και αντιπαραβάλλουν επιχειρήματα, καλλιεργώντας τον διάλογο.
- Κάνουν υποθέσεις
- Σχεδιάζουν εικονικές αναπαραστάσεις
- Προβαίνουν σε συσχετίσεις, κάνοντας αξιολογήσεις.

Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)

Τα παιδιά διαπραγματεύονται μέσα από μια διλημματική κατάσταση την αξία του σεβασμού προς τον άλλον. Μαθαίνουν ότι, όταν μία ομάδα μοιράζεται τις ίδιες αξίες, μπορεί να συμπεριφέρεται με κανόνες και τίθενται οι βάσεις για συζητηθούν και άλλα ζητήματα όπως, για παράδειγμα, θέματα υπευθυνότητας και σχολικών υποχρεώσεων ή/και θέματα συγκρούσεων

Αφού δοθεί χρόνος για να κάνουν ερωτήσεις και να λύσουν τυχόν απορίες τους, οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε 4 μελεις-5μελεις ομάδες, προκειμένου να συζητήσουν τα παραπάνω θέματα. Γ. Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα συμπεράσματά της στην ολομέλεια και εξετάζονται οι εναλλακτικοί τρόποι δράσης. Εδώ, μπορεί να γίνει και ένα παιχνίδι ρόλων από κάθε ομάδα. Δ. Όλοι μαζί συζητούν και καταγράφουν τα τελικά συμπεράσματά τους. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να αναλάβει το ρόλο του γραφέα στον πίνακα της τάξης.

«Αναγνωρίζω και κατανοώ τις αξίες μου»

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Διερευνούν τα κίνητρα που κρύβονται πίσω από μια πράξη και διατυπώνουν συλλογισμούς.
- Αξιολογούν καταστάσεις και λαμβάνουν θέση απέναντι σε καταστάσεις.

- Επιχειρηματολογούν και συνθέτουν απόψεις.
- Διακρίνουν την εγκυρότητα κάποιων προτάσεων και αιτιολογούν τις θέσεις τους.
- Επαληθεύουν και συλλογίζονται κριτικά για πεπειθήσεις και αντιλήψεις που φαίνονται αληθοφανείς.

Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)

Οι μαθητές /τριες χωρίζονται σε 4 μελείς ή 5μελείς ομάδες και μελετούν ένα ηθικό δίλημμα (βλέπε «Παρουσίαση της διλημματικής κατάστασης του 3ου εργαστηρίου»). Έπειτα, ο/η εκπαιδευτικός θέτει τα ερωτήματα προς συζήτηση και, αφού δοθεί χρόνος για επεξηγηματικές ερωτήσεις πάνω στο σενάριο, ζητά από τους μαθητές να καταγράψουν τις απαντήσεις τους ατομικά. Β. Τα παιδιά διαβάζουν και συζητούν στην ομάδα τους όσα κατέγραψαν και προβάλλουν τα επιχειρήματά τους (υπέρ και κατά), ώστε να καταλήξουν και να πάρουν μία απόφαση. Γ. Αναστοχασμός: Τα παιδιά παρουσιάζουν στην ολομέλεια τα επιχειρήματά τους και το πώς κατέληξαν στο αποτέλεσμα αυτό, συζητούν τι νομίζουν ότι πήγε ή δεν πήγε καλά, αν η άποψή τους διέφερε, τι τους άρεσε κλπ. (μπορούν να χρησιμοποιήσουν το Φύλλο αυτο-αξιολόγησης)

«Ο αγαπημένος μου ήρωας»

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Επιλέγουν, προκρίνουν και αξιολογούν στάσεις και συμπεριφορές.
- Διακρίνουν, παραβάλλουν και προσδιορίζουν τις αξίες που προβάλλονται στα πρόσωπα των ηρώων/ηρωίδων τους.
- Συνεργάζονται και συνθέτουν τις ιδέες τους.

Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)

1η ώρα - Ανάπτυξη της τεχνικής «σε περίοπτη θέση» Τα παιδιά χωρίζονται σε μικρές ομάδες 4-5 ατόμων και κάνουν χρήση της τεχνικής «σε περίοπτη θέση» για να αποτυπώσουν τις αξίες του αγαπημένου τους ήρωα ή της αγαπημένης τους ηρωίδας από λογοτεχνικά βιβλία ή κείμενα που έχουν διαβάσει.

2η ώρα - Σύνθεση αξιολογικών ιδεών Σε χαρτί του μέτρου (ή χαρτόνι) κανσόν κάθε ομάδα ζωγραφίζει τον υπερ-ήρωα (ή την υπερηρωίδα της), δηλαδή ένα φανταστικό χαρακτήρα που συνθέτει όλες τις βασικές ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά όσων ηρώων/ηρωίδων παρουσιάστηκαν και τα οποία τον/την κάνουν να ξεχωρίζει. Τα παιδιά καταγράφουν όλες τις αξίες της προσωπικότητας αυτού του φανταστικού υπερήρωα στη ζωγραφιά τους και του δίνουν όνομα. Χρησιμοποιούν, τέλος, αυτές τις ζωγραφιές για να διακοσμήσουν την τάξη τους, τη βιβλιοθήκη ή όποιον άλλο χώρο τους διατεθεί.

«Προσωπικές - κοινωνικές αξίες»

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Κατανοούν τα κίνητρα και τον τρόπο σκέψης του άλλου.
- Επιχειρηματολογούν υπέρ ή κατά μιας θέσης.
- Αντιλαμβάνονται ότι κάποιες αξίες μπορεί να συγκρούονται ή να είναι ανταγωνιστικές.

Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)

1η ώρα - Μελέτη περίπτωσης Ο /η εκπαιδευτικός περιγράφει μια κατάσταση, όπως τη διάβασε σε μια εφημερίδα και δείχνει στα παιδιά τη σχετική εικόνα, προκειμένου να θέσει τον βασικό προβληματισμό της μελέτης περίπτωσης. Πρόκειται για την περίπτωση της κας Λιάνγκ, η οποία αρνήθηκε να μετακομίσει για να περάσει ο αυτοκινητόδρομος. Το αποτέλεσμα του έργου αυτού φαίνεται στην εικόνα του σχετικού δημοσιεύματος. Τα παιδιά της τάξης καλούνται να παίξουν το παιχνίδι «ο διάδρομος συνείδησης» και γι' αυτό χωρίζονται σε δύο ομάδες, οι οποίες στέκονται αντικριστά η μία από την άλλη. Με τον

τρόπο αυτό, κάθε παιδί της μίας ομάδας σχηματίζει ζευγάρι με το παιδί της β' ομάδας που έχει απέναντί του. Ένα άλλο παιδί καλείται, καθώς περνά το διάδρομο, να σταματά μπροστά σε κάθε ζευγάρι για να ακούσει και από τις δυο πλευρές τα επιχειρήματα υπέρ και κατά της θέσης της κας Λιάνγκ. Έπειτα, καταλήγει σε ένα συμπέρασμα και αιτιολογεί τη θέση του στην ολομέλεια της τάξης.

2η ώρα - Κριτική επεξεργασία του ζητήματος Οι μαθητές/τριες συζητούν ποιες αξίες διακυβεύονται στην ιστορία που άκουσαν και ο καθένας ξεχωριστά γράφει ένα γράμμα ως κάτοικος της πόλης Γκουανγκντόνγκ της Κίνας στον εκπρόσωπο της εταιρείας που έφτιαξε τον αυτοκινητόδρομο, σχολιάζοντας το αποτέλεσμα του έργου αυτού.

«Δημιουργώ τον χάρτη των αξιών»
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα
Οι μαθητές/ μαθήτριες: • Διακρίνουν και κατηγοριοποιούν τις προσωπικές αξίες από άλλες (κοινωνικές/καθολικές). • Συνεργάζονται και οργανώνουν τις ατομικές τους εργασίες για να συνθέσουν ένα συλλογικό έργο.
Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
1η ώρα - Χαρτογράφηση των αξιών. Τα παιδιά καταγράφουν σε ένα φύλλο εργασίας όλα όσα αποτελούν α) «αξίες για μένα» και β) «αξίες για όλους/ες». Η δραστηριότητα είναι δυνατό να αποτελέσει ταυτόχρονα και διαμορφωτική αξιολογική διαδικασία του κατά πόσο τα παιδιά έχουν κατανοήσει το περιεχόμενο των αξιών (βλ. Φύλλο εργασίας του εργαστηρίου). 2η ώρα - Ζωγραφίζω «το μπαουλάκι με τις αξίες μου». Τα παιδιά ζωγραφίζουν ατομικά «το (προσωπικό) μπαουλάκι με τις αξίες τους» και το επικολλούν σε χαρτόνι του μέτρου για να δημιουργήσουν όλοι/ες μαζί ένα κολάζ για το θησαυρό των αξιών της τάξης τους. Εδώ, αναδεικνύονται πιθανόν και ετερόνομες στάσεις και αντιλήψεις, καθώς ο διάλογος σχετικά με τις αξίες, δεν καταλήγει απαραίτητα σε ταυτόσημες λύσεις και αποτελέσματα. Ο διάλογος επιτρέπει μέσα από τον πλουραλισμό των ιδεών να αναδειχτεί και ο πλουραλισμός των αξιών, αλλά και να αναδειχτεί η αξία των πανανθρώπινων (καθολικών) αξιών. Τα παιδιά φωτογραφίζουν το κολάζ και συνθέτουν από κοινού ένα συνοδευτικό κείμενο περιγράφοντας τη δραστηριότητά τους για να το αναρτήσουν στην ιστοσελίδα του σχολείου.

«Σε τι κόσμο θέλω να ζω»
Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Αναπτύσσουν τις ιδέες τους και λαμβάνουν αποφάσεις.
- Συνεργάζονται, σχεδιάζουν και οργανώνουν από κοινού την υλοποίησή μιας εθελοντικής δράσης.

Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)

Ο/η εκπαιδευτικός (ή ένας/μία μαθητής/τρια) ανασκοπεί συνοπτικά όσα έκαναν στο Πρόγραμμα και ζητά από τα παιδιά να επιλέξουν τρεις λέξεις ή μια σύντομη φράση ως «motto», με βάση όσα θεωρούν σημαντικά να θυμούνται από αυτό. Με βάση το «motto» τους, τίθεται το ερώτημα αν, ως τάξη, θα μπορούσαν να κάνουν κάτι όλοι μαζί για να κάνουν καλύτερο τον κόσμο που ζουν (προτείνεται αυτή να είναι μια δράση για την ενεργοποίηση του μαθητή για συμπαράσταση και βοήθεια προς τον άλλο). Τα παιδιά προτείνουν δράσεις που θέλουν να προγραμματιστούν για να πραγματοποιηθούν μελλοντικά και ο/η εκπαιδευτικός τις καταγράφει (π.χ. με τη βοήθεια του εργαλείου της e -class «εννοιολογικός χάρτης»), ώστε οι προτάσεις αυτές να είναι διαθέσιμες σε όλους (και πιθανά αξιοποιήσιμες στο μέλλον). Με βάση τις προτάσεις που ακούγονται, γίνεται ψηφοφορία και επιλέγεται αυτή που είναι επικρατέστερη, για να οργανωθεί η υλοποίησή της. Τα παιδιά συναποφασίζουν και αναλαμβάνουν πώς θα καταμεριστούν οι εργασίες μεταξύ τους, π.χ. αν και πώς θα ενημερωθούν οι γονείς/κηδεμόνες της τάξης, προκειμένου να εμπλακούν στη δράση αυτή κλπ.

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις /Βιβλιογραφία

Οπτικοακουστικό υλικό
Φωτογραφίες από το διαδίκτυο ή από εικόνες
Παρουσιάσεις
Βίντεο από το διαδίκτυο σχετικά με το θέμα
Φύλλα Εργασίας